

Programa școlară pentru cursul opțional

EDUCAȚIE PENTRU SIGURANȚĂ

(curriculum la decizia școlii pentru clasele V-VII)

ARGUMENT

Cursul opțional *Educație pentru siguranță* este destinat elevilor din clasele V-VII, de la toate filierele și specializările din învățământul gimnazial. Acesta este gândit ca un opțional pe un an și include un buget de timp de 36 de ore – o oră pe săptămână, însă structura cursului permite organizarea flexibilă a timpului de învățare.

În vederea adaptării la cerințele acestei societăți, învățământul românesc actual a preluat cele opt domenii de competență identificate de *Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți* (2006/962/EC): *Comunicare în limba maternă, Comunicare în limbi străine, Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, Competența digitală, A învăța să înveți, Competențe sociale și civice, Inițiativă și antreprenoriat, Sensibilizare și exprimare culturală*.

Prin elementele de fundamentare și prin modalitățile de dezvoltare a competențelor de **autoprotecție și de formare a abilităților de viață la tineri**, cursul opțional *Educație pentru siguranță* aparține zonei noilor educații și permite dezvoltarea competențelor cheie. Prin modul în care a fost conceput, acest curs opțional oferă soluții pentru câteva dintre provocările actuale ale sistemului educațional, precum și **pentru provocările vieții de zi cu zi în special**.

Prin abilități se înțelege comportamentul controlat care duce la atingerea unor țeluri, îndeplinirea unor obligații sau abordarea unei situații. Abilitățile de viață reprezintă un set de abilități necesare omului pentru a putea duce o viață la un nivel de calitate acceptabil, pentru a se dezvolta și a menține relații normale cu ceilalți, **pentru a face față diferitelor dificultăți**. Descrierea unei abilități de viață se face în termeni de comportament, de cunoaștere, de atitudini și de reacție, de luarea deciziilor corecte, benefice pentru persoana respectivă și pentru cei din jur. Dintre categoriile de abilități de viață menționăm: abilitățile de comunicare, abilitățile sociale, abilitățile de autoprotecție, abilitățile cognitive și abilitățile practice.

Parcursul programei de către elevii care studiază acest opțional conduce la formarea unor competențe ce asigură integrarea cu succes a acestora în viața socială. Este vorba despre **protecția personală și a bunurilor, despre spirit civic**, dar și despre **abilități practice vizând mersul pe bicicletă**, cu implicații asupra protecției mediului și educației pentru sănătate.

Profesorii care vor fi implicați în susținerea acestui curs, vor participa la un training cu specialiști în prevenirea criminalității (cu toate ramurile incluse), educație rutieră pe bicicletă și **vor primi toate materialele de suport necesare** pentru susținerea temelor stabilite. Deasemenea, pe parcursul anului școlar, la nevoie, poate fi solicitată prezența unui polițist pentru specialist din membrii proiectului sprijin.

Tematica propusă este complexă și vizează principalele aspectele de interes legate de riscul de criminalitate (autorat sau victimizare) în viața unui tânăr recent ajuns în învățământul gimnazial.

Principiile fundamentale care au orientat elaborarea programei sunt:

- **Principiul relevanței:** competențele și conținuturile sunt corelate cu nevoile reale de dezvoltare ale elevilor;
- **Principiul diversificării:** strategiile și situațiile de învățare sunt diversificate și adaptate specificului grupului de elevi;
- **Principiul transferului:** se realizează conexiuni între activitățile de învățare din cadrul formal și viața cotidiană.

Structura programei

Structura curriculumului școlar opțional *Educație pentru siguranță* are următoarele componente:

- **Notă de prezentare** a scopului opționalului, principiile și valorile fundamentale, scopul și particularitățile acesteia;
- **Competențe generale** corelate cu domeniile de competențe cheie;
- **Valori și atitudini** implicate de abilitățile generale și specifice;
- **Competențe specifice și conținuturi asociate** acestora, care propun elemente derivate din caracteristicile educaționale ale disciplinei;
- **Sugestii metodologice**, care cuprind recomandări pentru proiectarea demersului didactic, având rolul de a orienta profesorii în implementarea acestei programe pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare în concordanță cu

specificul acestui curs. Ele sunt elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute de programă.

Proiectarea activității didactice trebuie să fie precedată de lectura integrală a programei cursului opțional și de urmărirea logicii interne a acesteia. Activitățile de învățare și strategiile de lucru propuse de cadrele didactice trebuie să țină seama de experiența elevilor la această vârstă și să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

Centrarea pe elev, ca subiect al activității instructiv-educative, presupune respectarea unor exigențe ale învățării durabile, așa cum sunt:

- utilizarea unor metode active care pot contribui la dezvoltarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, deschis și creativ;
- exersarea lucrului în echipă, a cooperării și implicării;
- realizarea unor activități diverse de receptare a situațiilor de viață, cu potențial de risc, care să dea posibilitatea tuturor elevilor de a participa la propria învățare și la dezvoltarea abilităților de viață necesare pentru o viață sigură;
- realizarea unor activități practice, pentru dobândirea abilităților de circulație în siguranță cu bicicleta;

COMPETENȚE GENERALE

1. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice și practice privind circulația pe bicicletă și pietonală și siguranța rutieră în general
2. Explorarea unor elemente privind rolul instituțiilor și al cetățeanului, importanța implicării în viața comunității
3. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea situațiilor de risc legate de criminalitatea în rândul tinerilor
4. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru evitarea exploataării minorilor de către traficanți, importanța sesizării acestor cazuri
5. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind violența de gen și violența domestică
6. Aplicarea conștientă a abilităților de protecție a bunurilor
7. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice privind fenomenul de bullying
8. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea situațiilor de bullying și cyberbullying în școala din care fac parte
9. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind fenomenul de bullying.
10. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice privind fenomenul de dependență
11. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea consumului de droguri, și folosirii corecte a tehnologiei digitale
12. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind consumul de droguri și folosirea tehnologiei digitale.
13. Manifestarea unor deprinderi cu privire la diferiți factori care influențează consumul de droguri.
14. Manifestarea unor deprinderi corecte cu privire la efectele consumului de droguri și folosirii tehnologiei digitale.
15. Manifestarea unor deprinderi cu privire la rezolvarea problemelor, facilitarea unei gândiri creative și controlul de sine

VALORI ȘI ATITUDINI

- Orientarea spre o viață de calitate;
- Respect față de sine și față de ceilalți;
- Valorizarea comunicării și a relațiilor interpersonale;
- Adaptare și deschidere față de schimbare;
- Valorificare critică a informațiilor;
- Aprecierea unicității fiecăruia;
- Flexibilitate și responsabilitate pentru propriile decizii;
- Autonomie în gândire;
- Participare la viața socială și a comunității;
- Acceptare a diferențelor și a diversității;
- Responsabilitate civică și profesională.
- Creșterea nivelului de siguranță și reducerea agresivității.
- Conștientizarea importanței unei vieți de calitate, lipsită de abuzuri psihice, fizice și consum de alcool, droguri sau substanțe cu efect psihoactiv

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI ASOCIATE

Claselor V-VII

1. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice și practice privind circulația pe bicicletă și siguranța rutieră în general

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. Cunoașterea regulilor privind siguranța rutieră în general, cea pe bicicletă în special 1.2. Abilități practice de mers pe bicicletă în siguranță	➤ Legislație rutieră ➤ Rolul polițistului rutier ➤ Abilități de mers pe bicicletă, efectuare manevre specifice în siguranță

2. Explorarea unor elemente privind rolul instituțiilor și al cetățeanului, importanța implicării în viața comunității

Competențe specifice	Conținuturi asociate
2.1. ABC legislativ și instituțional, educație socială 2.2. Spirit civic	➤ Legislație privitoare în special la minori ➤ Cunoașterea sistemului instituțional, competențe, relaționare ➤ Abilități de concepere și implementare a unei campanii de informare și prevenire

3. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea situațiilor de risc legate de criminalitatea și victimizarea în rândul tinerilor

Competențe specifice	Conținuturi asociate
3.1. Înțelegerea implicațiilor delincvenței juvenile 3.2. Cunoașterea mijloacelor de protecție privind criminalitatea organizată (trafic de persoane, droguri, criminalitate informatică)	➤ Răspundere penală a minorilor, criminalitatea în rândul tinerilor, consecințe, prevenție ➤ Cunoașterea factorilor care favorizează fenomenul traficului de persoane, profilului traficantului, a victimei și a măsurilor de evitare a victimizării.

	➤ Particularități ale principalelor tipuri de exploatare: sexuală, prin muncă și prin obligarea la cerșetorie. ➤ Factori favorizanți, consecințe, prevenire a consumului de droguri și traficului de persoane. Particularități.
--	--

4. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind violența de gen și violența domestică

Competențe specifice	Conținuturi asociate
4.1. Capacitate de recunoaștere a violenței de gen și violenței domestice, reacție 4.2. Abilități de gestionare a situațiilor conflictuale	➤ Legislație privind violența domestică și abuz ➤ Limbajul nonverbal și impactul său ➤ Abilități de sprijinire a victimelor, resurse din comunitate

5. Aplicarea conștientă a abilităților de protecție a bunurilor

Competențe specifice	Conținuturi asociate
5.1. Gestionarea eficientă a situațiilor cu potențial de risc privind protecția personală și a bunurilor	➤ Legislație privind protecția patrimoniului ➤ Dezvoltarea unei atitudini preventive generale ➤ Abilități sociale

6. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice privind fenomenul de bullying

Competențe specifice	Conținuturi asociate
6.1. Cunoașterea fenomenului de bullying și cyberbullying comparativ cu alte forme de violență. 6.2. Identificarea diferitelor forme de bullying	• Legislație • Rolul agresorului, victimei și martorilor • Diferențierea diferitelor tipuri de bullying și impactul asupra tuturor participanților.

7. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea situațiilor de bullying și cyberbullying în școala din care fac parte.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
7.1. Cunoașterea acțiunilor specifice pe care școala, profesorul, părintele, elevul, comunitate le poate avea în prevenirea fenomenului de bullying. 7.2. Înțelegerea importanței rolurilor în fenomenul de bullying.	- Cunoașterea drepturilor copilului și obligațiile pe care instituțiile și comunitatea le au în respectarea acestora - Abilități de gestionare a conflictelor și luare de decizii. - Cunoașterea responsabilităților

8. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind fenomenul de bullying.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
3.1. Dezvoltarea valorilor de toleranță grijă, respect. 3.2. Abilități de gestionare a situațiilor conflictuale	- Creșterea comportamentelor de înțajutorare, empatia, munca în echipă - Recunoașterea, identificarea și gestionarea corectă a emoțiilor - Cunoașterea instituțiilor care vin în sprijinul tuturor celor implicați în fenomen.

9. Manifestarea unor deprinderi corecte teoretice privind fenomenul de dependență

Competențe specifice	Conținuturi asociate
9.1. Cunoașterea fenomenului de dependență de droguri, alcool și dependență digitală 9.2. Identificarea semnelor consumului de droguri 9.3. Identificarea miturilor legate de consum de droguri	- Legislație - Clasificarea drogurilor

10. Manifestarea unor deprinderi corecte pentru prevenirea consumului de droguri, și folosirii corecte a tehnologiei digitale

Competențe specifice	Conținuturi asociate
----------------------	----------------------

1. Cunoașterea acțiunilor specifice pe care școala, profesorul, părintele, elevul, comunitate le poate avea în prevenirea fenomenului de dependență 2. Înțelegerea importanței relațiilor sănătoase și a fenomenului de presiune de grup	Abilități de gestionare a conflictelor și luare de decizii corecte
---	--

11. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind consumul de droguri și folosirea tehnologiei digitale.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
11.1 Dezvoltarea competenței de a spune nu și de a face alegeri sănătoase 11.2 Abilități de gestionare a situațiilor conflictuale 11.3 Dezvoltarea stimei de sine	- Creșterea comportamentelor de înțajutorare, empatia, munca în echipă - Recunoașterea, identificarea și gestionarea corectă a emoțiilor - Creșterea inteligenței emoționale - Cunoașterea instituțiilor care vin în sprijinul tuturor celor implicați în fenomen.

12. Manifestarea unor deprinderi cu privire la diferiți factori care influențează consumul de droguri.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
Opțiuni - alcool, risc și protecție	Informații cu privire la diferiți factori care influențează consumul de droguri

13. Manifestarea unor deprinderi corecte cu privire la efectele consumului de droguri.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
13.1 Despre fumat - informează-te 13.2 Drogurile - Informează-te!	Cunoașterea efectelor consumului de droguri.

14. Manifestarea unor deprinderi cu privire la rezolvarea problemelor, facilitarea unei gândiri creative și controlul de sine

Competențe specifice	Conținuturi asociate
----------------------	----------------------

Rezolvarea problemelor și luarea deciziilor	• Abilități de gestionare a conflictelor și luare de decizii. • Recunoașterea, identificarea și gestionarea corectă a emoțiilor
---	--

9. Adoptarea unei atitudini corespunzătoare privind dependența de internet

Competențe specifice	Conținuturi asociate
9.1. Identificarea efectelor pozitive și negative ale folosirii internetului 9.2. Abilități de gestionare a folosirii în siguranță a internetului 9.3. Abilități de gestionare a sentimentelor 9.4. Identificarea semnelor de dependență față de internet	• Legislație • Conștientizarea, recunoașterea riscurilor internetului • Cunoașterea metodelor de protecție personală față de internet • Recunoașterea și gestionarea sentimentelor • Cunoașterea semnelor de dependență de internet • Cunoașterea efectelor negative ale pornografiei

SUGESTII METODOLOGICE

Parcursul programei de către elevii care studiază acest opțional conduce la formarea unor competențe ce asigură integrarea cu succes a acestora în viața socială. Este vorba despre **protecția personală și a bunurilor, despre spirit civic**, dar și despre **abilități practice vizând mersul pe bicicletă**, cu implicații asupra protecției mediului și educației pentru sănătate.

Profesorii care vor fi implicați în susținerea acestui curs, vor participa la un training cu specialiști în prevenirea criminalității (cu toate ramurile incluse), educație rutieră pe bicicletă și **vor primi toate materialele de suport necesare** pentru susținerea temelor stabilite. Deasemenea, pe parcursul anului școlar, la nevoie, poate fi solicitată prezența unui polițist pentru sprijin.

Fiecare profesor stabilește unitățile de învățare, succesiunea logică de parcurgere a acestora și bugetul de timp alocat, într-o manieră flexibilă, având în vedere în primul rând nivelul de achiziții ale elevilor și punând în valoare experiența și creativitatea acestuia.

Locul de desfășurare a instruirii se recomandă a fi sala de clasă – pentru optimizarea demersului didactic – este necesar să existe o dotare minimală care presupune un sistem de video-proiectare. Totuși, activitățile practice vor avea loc în curtea școlii, iar unele dintre sesiuni pot fi organizate și în aer liber.

Pentru formarea unei conduite adecvate privind navigarea în siguranță pe web se pot folosi ca surse de documentare site-urile: www.sigur.info, www.copiidisparuti.ro/lectii, <http://ro.saferpedia.eu>, www.academiavelo.ro, www.safe4cycle.com etc. Pentru consolidarea cunoștințelor sau clarificarea unor nelămuriri, poate fi invitat la activitate un specialist (de regulă polițist).

Activitățile de învățare vor fi **orientate pe discutarea anumitor cazuri concrete, vizionarea de clipuri video/filme**, rezolvarea unor **teme de lucru individuale sau pe grupe de lucru**, utilizându-se preponderent metoda învățării și a formării deprinderilor prin rezolvarea unei game cât mai variate de aplicații practice și punându-se accent pe realizarea cu exactitate a cerințelor sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităților practice va urmări dezvoltarea abilităților de lucru în echipă.

Evaluarea trebuie să vizeze mai ales interpretarea creativă a informațiilor și capacitatea de a rezolva o situație-problemă.

Modalitățile de evaluare recomandate sunt: observarea sistematică a activității elevilor, teste de evaluare (teste grilă, integrale etc. puse la dispoziția cadrului didactic de Poliție), portofoliul individual, proiecte individuale sau în echipă etc. În măsura aprecierii ca oportune, prezența polițistului este posibilă la evaluarea finală. Acest lucru urmărește apropierea elevilor de instituția Poliției și clarificarea unor aspecte dezbătute la curs.

Categorii de abilități de viață	Abilități specifice
1. Abilități de comunicare	Abilitatea de ascultare activă Abilitatea de negociere Abilitatea de comunicare asertivă
2. Abilități sociale	Abilitatea de lucru în echipă Abilitatea de cooperare Abilitatea de leadership Abilitatea de rezolvare a conflictelor Abilitatea de voluntariat Abilitatea de acceptare a diferențelor
3. Abilități de management al învățării și informațiilor	Abilitatea de documentare Abilități metacognitive Abilitatea de selectare a informațiilor Abilitatea de învățare independentă
4. Abilități de autocunoaștere	Abilitatea de gestionarea emoțiilor Abilitatea de a avea încredere în sine Abilitatea de asumare a responsabilităților Abilitatea de gestionare a stresului
5. Abilități de autoîngrijire	Abilitatea de adoptare a unui stil de viață sănătos Abilitatea de siguranță personală
6. Abilități cognitive	Abilitatea de rezolvare a problemelor Abilitatea de luare a deciziilor Abilitatea de gândire critică Abilitatea de planificare și organizare
7. Abilități practice	Abilități antreprenoriale Abilitatea de protejare a mediului Abilități tehnice Abilitatea de îngrijire și realizare a siguranței locuinței

Conținuturi:

Prezentare curs.

Aplicare chestionare de evaluare a cunoștințelor în domeniul siguranței.

Așteptări.

Caietul cu întrebări.

I. ABC legislativ, ABC instituțional

I.1. ABC legislativ

I.2. Despre spiritul legilor. Contravenții și infracțiuni

I.3. ABC instituțional. Misiuni și roluri comunitare

II. - Siguranța se învață – Prevenirea victimizării minorilor

II.1. Siguranța Rutieră

II.2. Siguranța bunurilor

II.2.1. Furturile. Moduri de comitere, comportamente preventive

II.2.2. Înșelăciunile. Forme vechi și noi de manifestare

III. Tentații juvenile

III.1. Violența și costurile ei

III.2. Bullying-ul în viața reală

III.3. Cyberbullying – agresii în mediul virtual

III.4. Adicțiile. Tipologie și consecințe

IV. Pericole ascunse

IV.I. Violența în familie

IV.I.1. Violența vizibilă și invizibilă

IV.I.2. Teama nu înseamnă respect. Factori de risc și de protecție

IV.I.3. Roz. Albastru. Egalitatea de gen

IV.I.4. Dacă taci, înseamnă că nu te doare? Resurse de sprijin și ajutor.

IV.II. Traficul de ființe umane

IV.II.1. Cerșetoria – Fața văzută a unei lumi nevăzute

IV.II.2. Exploatarea prin muncă - Adevărata realitate din spatele super ofertelor

IV.II.3. „Loverboy” - Final fericit sau capcană întinsă de traficanți

V. În siguranță pe bicicletă

A. Activitate teoretică

1. Părțile drumului

2. Cine este pietonul și unde poate circula

3. Indicatoare referitoare la pietoni, regulile trecerii carosabilului

4. Pericolele distragerii atenției, vizibilitatea, pericolele ieșirii din acoperire
5. Autovehicule care folosesc semnale speciale de avertizare
6. Echiparea corectă a bicicletei (echipamente obligatorii, recomandate)
7. Legislația cu privire la circulația cu bicicletă pe drumurile publice
8. Indicatoare rutiere
9. Semnalele polițistului, reguli de prioritate
10. Unghiul mort, top 10 cele mai frecvente tipuri de accidente în care pot fi implicate bicicliștii și modalități de evitare a lor

B. Activitate practică

1. Verificarea stării bicicletei (vizibilitate, starea tehnică)
2. Pornire cu bicicleta
3. Opre/ Frânare bruscă
4. Tehnici de schimbare a vitezei
5. Asigurarea schimbării direcției de mers, semnalizare, schimbarea direcției, ocolirea unui obstacol (mașină parcată)
6. Circulația în sensul giratoriu
7. Exerciții de conducere a bicicletei/Jocuri – slalom, echilibru

MODALITĂȚI DE EVALUARE

- Evaluare inițială, formativă, finală
- Chestionare de evaluare pre și post - activitate
- Realizare de lucrări sau eseuri legate de temele abordate
- Teste de evaluare a nivelului de cunoștințe ale elevilor în legătură cu tematicile abordate în manual
- Proiect
- Chestionare aplicate în urma vizionării unor secvențe de film
- Portofoliul elevului

CHESTIONARE MODEL

CHESTIONAR – LEGISLAȚIE; INSTITUȚII

1. Cu ce se diferențiază infracțiunea de contravenție?

- a. gradul de pericol social;
- b. sancționează domenii de activitate diferite;
- c. poate fi săvârșită doar de către persoanele majore;

2. De la ce vârstă răspund penal minorii?

- a. 14 ani, dacă au discernământ;
- b. 16 ani, dacă nu au discernământ;
- c. 16 ani, dacă au discernământ.

3. Ce este delincvența juvenilă?

- a. totalitatea faptelor de încălcare a legii comise de minori;
- b. totalitatea contravențiilor săvârșite de o persoană care nu a împlinit 21 de ani;
- c. totalitatea faptelor anti-sociale;

4. Care sunt efectele cazierului judiciar în plan social?

- a. limitează accesul în anumite domenii de activitate (ex: angajare);
- b. nu are niciun efect;
- c. limitează accesul la școală;

5. Care sunt factorii favorizanți în comiterea de infracțiuni?

- a. anturajul;
- b. consumul de alcool/droguri;
- c. violența în familie;

6. Recidivistul este:

- a. persoana care comite o infracțiune după ce a intervenit reabilitarea;
- b. persoana care comite mai multe infracțiuni în același timp;
- c. persoana care săvârșește o infracțiune după ce a fost condamnat pentru o altă

infracțiune.

7. Care sunt infracțiunile comise cel mai frecvent de minori?

- a. furturi;
- b. poluarea apei;
- c. adresarea de cuvinte obscene;

8. Care sunt sancțiunile care pot fi aplicate minorilor?

- a. măsuri educative;
- b. pedeapsa cu închisoarea;
- c. amenda

9. Care este diferența dintre furt și tâlhărie?

- a. talhăria este furtul comis prin utilizarea violenței;
- b. pedeapsa pentru tâlhărie este mai mare decât cea pentru furt;
- c. doar tâlhăria este infracțiune, furtul este contravenție;

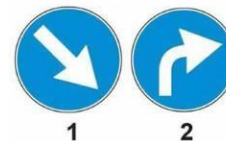
10. În cazul în care un minor săvârșește o infracțiune:

- a. pedeapsa se reduce la jumătate;
- b. se sancționează doar cu amendă;
- c. minorii nu răspund penal;

Test – educație rutieră

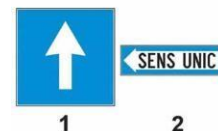
1. Care dintre indicatoare obligă la schimbarea direcției de mers pe prima stradă la dreapta?

- indicatorul 1;
- indicatorul 2;
- ambele indicatoare.

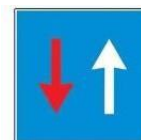
2. Precizați care dintre aceste indicatoare arată o cale rutieră cu sens unic:

- indicatorul 1;
- indicatorul 2;
- ambele indicatoare.

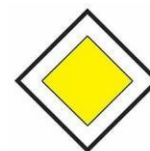
3. Indicatorul următor vă arată că:

- aveți prioritate de trecere față de vehiculele care circulă din sens opus;
- începe un drum cu sens unic;
- trebuie să acordați prioritate vehiculelor care circulă din sens opus.

4. Care este semnificația indicatorului din imagine?

- prioritate pentru vehiculele care vin din față;
- drum cu prioritate;
- interzis accesul tuturor vehiculelor.

5. Care este denumirea indicatorului?

- sens giratoriu;
- punct de colectare a materialelor reciclabile;
- presemnalizarea unei intersecții cu sens giratoriu.

6. Schimbarea direcției de mers la dreapta sau la stânga nu este permisă la întâlnirea:

- indicatorului 1;
- indicatorului 2;
- ambelor indicatoare.

7. Ce obligații revin conducătorilor la întâlnirea indicatorului?

- să acorde prioritate vehiculelor care circulă în intersecție;
- să ocolească centrul intersecției și să circule cât mai aproape de marginea străzii;
- să acorde prioritate de dreapta.

8. În circulație pe drumurile publice bicicleta trebuie să fie:

- prevăzută cu dispozitiv de frânare eficace;
- prevăzută cu un sistem adecvat, funcțional, de direcție;
- dotată cu sistem de avertizare sonoră;

9. Ce semnifică indicatorul:

- Accesul interzis mopedelor
- Accesul interzis motocicletelor
- Accesul interzis bicicletelor

10. Ce indică semnalul agentului de circulație?

- Reduceți viteza
- Atenție, oprire
- Măriți viteza

11. Ce indică semnalul polițistului?

- Oprire;
- Măriți viteza;
- Reduceți viteza.

12. Se interzice conducătorilor de biciclete:

- să se țină de un vehicul aflat în mers ori să fie remorcat de un alt vehicul sau impins ori tras de o persoană aflată într-un vehicul;
- să transporte o altă persoană, cu excepția copilului până la 7 ani, copilul poate fi transportat pe bicicletă, de către un adult, numai dacă vehiculul este prevăzut din construcție cu un suport special sau dacă are montat un dispozitiv omologat.
- să circule pe partea carosabilă în aceeași direcție de mers, dacă există o cale laterală, ce poate fi folosit;

13. Pentru a conduce o bicicletă pe drumurile publice, conducătorul acesteia trebuie să aibă vârsta de cel puțin:

- 12 ani
- 14 ani
- 16 ani.

14. Pe timpul circulației pe drumurile publice, conducătorii de biciclete sunt obligați să aibă asupra lor:

- Certificatul de naștere
- Carte de identitate
- Diploma de absolvire

15. Se interzice conducătorilor de biciclete să circule fără a purta îmbrăcăminte cu elemente fluorescent – reflectorizante:

- a. de la lasarea serii până în zorii zilei,
- b. atunci când vizibilitatea este redusă;
- c. între orele 19:00 și 07:00.

Chestionar pentru elevi - bullying, cyberbullying

1. Bullying-ul este același lucru cu a te bate?

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

2. Băieții practică bullying-ul mai des decât fetele.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

3. Copiii care sunt mai slabi dezvoltați fizic sunt întotdeauna victima bullying-ului.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

4. Dacă spui unei persoane că ai fost victima bullying-ului situația devine și mai grea.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

5. Folosirea de apelative jignitoare poate fi bullying

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

6. Bullying-ul are loc de obicei departe de privirile adulților.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

7. Dacă ești supus bullying-ului poți dezvolta depresie.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

8. Excluderea din grup nu este o formă de bullying.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

9. Poți opri întotdeauna bully-ul dacă o lovești la rândul tău.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

10. Uneori dacă ignori bullying-ul, din poziția de victimă, acesta va înceta.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

11. La școală, elevii martori pot opri bullying-ul.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

12. Persoanele care practică bullying-ul au o părere proastă despre ele însele.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

13. Școlile nu pot opri bullying-ul.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

14. Unii elevi sunt supuși bullying-ului datorită rasei, etniei sau a unui defect fizic.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

15. Un elev devenit bully, va rămâne bully.

De acord ☐ Nu sunt sigur ☐ Împotrivă ☐

Chestionar pentru elevi – dependența de droguri

- 1. Alcoolul este un drog care:**
 - a. inhibă (reduce) activitatea sistemului nervos central
 - b. stimulează (acelerează) activitatea sistemului nervos central
- 2. Există droguri legale:**
 - a. adevărat
 - b. fals
- 3. Unele droguri sunt mai periculoase decât altele:**
 - a. adevărat
 - b. fals
- 4. Dependența fizică este mai gravă decât cea psihică:**
 - a. adevărat
 - b. fals
- 5. După participarea la acest program crezi că acum știi mai multe lucruri despre consecințele utilizării de țigări, alcool și alte droguri?**
 - a. DA
 - b. NU
- 6. Poți identifica două lucruri care ți-au plăcut cel mai mult la acest program?**
 - a. Jocurile
 - b. Atmosferă relaxantă
 - c. Colaborarea cu colegii
 - d. Caietul elevului
- 7. Poți identifica două lucruri care ți-au plăcut cel mai puțin la acest program?**
 - a. Prea multe informații despre droguri, alcool și tutun
 - b. Teme lipsite de atractivitate
 - c. Comportamentul colegilor și nerespectarea regulilor
- 8. Care lecție ți-a plăcut cel mai mult?**
 - a. Opțiuni - alcool, risc și protecție
 - b. Despre fumat - Informează-te
 - c. Drogurile - Informează-te
 - d. Rezolvarea problemelor și luarea deciziilor
- 9. Crezi că programul ți-a îmbunătățit relația cu colegii?**
 - a. DA
 - b. NU
- 10. Crezi că programul ți-a îmbunătățit relația cu profesorii?**
 - a. DA
 - b. NU

Chestionar pre-activitate pentru elevi – Traficul de persoane

	DA	NU
1. Știți ce este traficul de persoane?	DA	
2. Credeți că există trafic de ființe umane în România?	DA	
3. Ați auzit de cazuri de trafic de persoane în zona în care locuiți?	DA	
4. Credeți că persoanele care își caută un loc de muncă sau primesc diferite oferte pot deveni victime ale traficului de persoane?	DA	
5. Credeți că tinerii sunt mai vulnerabili?	DA	
6. Credeți că aveți suficiente informații pentru a vă feri de traficul de persoane?		NU
7. Credeți că un apropiat (prieten, vecin, cunoștință) poate fi un traficant de persoane?	DA	
8. Credeți că persoana exploatată/traficată este liberă să plece oricând?		NU
9. Ați auzit până acum de vreo campanie de prevenire a traficului de persoane?	DA	
10. Ați văzut/auzit vreun spot TV/radio pe tema luptei împotriva traficului de persoane?	DA	
11. Ați văzut materiale informative (pliant, afiș, etc) pe tema prevenirii traficului de persoane?	DA	
12. Dacă da, ați fost impresionat de mesajele acestora?	DA	
13. Credeți că puteți fi în situația personajelor din spoturile radio/TV ale campaniilor de prevenire?	DA	

Vârsta (în ani împliniți):

Mediul de proveniență:

1. rural
2. urban

Chestionar post-activitate pentru elevi – trafic de persoane

	DA	NU
1. Credeți că aveți o mai bună înțelegere a fenomenului traficului de persoane?		
2. Considerați că acest proiect vă aduce informații utile despre prevenirea traficului de persoane?		
3. Credeți că materialele folosite în Proiectul “ Educație pentru siguranță” contribuie la conștientizarea posibilelor victime asupra pericolului traficului de persoane sub toate formele de exploatare?		
4. Cunoașteți principalele tipuri de exploatare si modalitățile de racolare a minorilor?		
5. Știți care sunt instituțiile care vin în sprijinul victimelor traficului de persoane?		

6. Ce materiale de prevenire credeți că ar ajuta tinerii să înțeleagă fenomenul și să se protejeze de el? Dati câteva exemple.

Vârsta (în ani împliniți):

Mediul de proveniență:

1. rural
2. urban

TEST DE AUTOEVALUARE – CONSUM DE ALCOOL

TESTUL ESTE ANONIM ȘI ESTE COMPLETAT ÎN MOD VOLUNTAR.
ÎNCERCUIEȘTE ÎNTREBĂRILE CU RĂSPUNS AFIRMATIV.

Sursa: Clark Vaughan, Addictive drinking

1. Ți s-a întâmplat vreodată că ai băut mai mult decât ceilalți și nu s-a observat pe tine?
2. Consumi alcool înainte să te duci la o petrecere, chiar dacă știi că acolo o să fie?
3. Consumi alcool când ești singur, ca să te simți bine?
4. Ai avut probleme financiare/ familiale din cauza consumului de alcool?
5. Ți s-a întâmplat vreodată, că înainte să te duci la o petrecere să te hotărăști cât vei bea, dar nu ai reușit să te ții de cuvânt?
6. Simți nevoia să bei când ești agitat/ nervos?
7. Este o anumită perioadă a zilei în care simți că trebuie neapărat să consumi alcool?
8. Ai luat vreodată o hotărâre prin care renunți în totalitate la alcool, dar în scurt timp te-ai răzgândit?
9. Ți s-a întâmplat la vreo petrecere că ai încercat să bei mai mult în secret, decât ceilalți?
10. Consumi alcool ca să fii sigur pe tine?
11. Consumi alcool mai mult, decât de acum cinci ani?
12. Ai mințit vreodată în legătură cu cât ai băut?
13. Ți s-a întâmplat vreodată când te-ai trezit să nu-ți aduci aminte de seara trecută, de cât ai băut sau ce ai zis?
14. Ai spus vreodată lucruri care te-au făcut de rușine sau pe familia ta în timp ce ai fost beat?
15. Cei care nu beau sunt oameni plictisitori, cu care nu merită să te distrezi?
16. La o petrecere, băutura ta se termină cel mai repede?
17. Crezi că nu ai putea să savurezi viața în totalitate, dacă nu ai mai bea?
18. Bei des acasă înainte de micul-dejun/cină/prânz?
19. Sa întâmplat ca băutura ta să nu se termine, să nu vrei mai mult?
20. Ai băut vreodată din cauza că nu ai reușit să te liniștești într-un alt mod?

REZULTATE:

- DA la min.4 întrebări - riști să devii alcoolic, dacă continui să consumi la fel

- DA la mai mult de 6 întrebări-ai probleme serioase cu alcoolul și ai nevoie de ajutor

CHESTIONAR DE EVALUARE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

1. Ce se înțelege prin violența domestică?

.....

2. Care sunt principalele forme ale violenței domestice?

.....

3. Consideri că violența domestică este ceva periculos?

- ☐ da
☐ nu
☐ nu știu

4. În ce situații violența este considerată ceva normal?

.....

5. Dacă o persoană din grupul tău de prieteni ar fi victima unei agresiuni în familie, unde ai încuraja-o să apeleze la ajutor?

- ☐ medic, spital
☐ alți membri de familie
☐ poliție
☐ primărie
☐ Telefonul copilului
☐ alte persoane
☐ nu știu

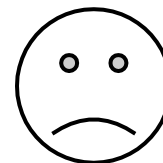
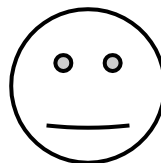
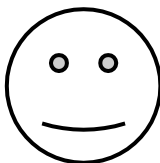
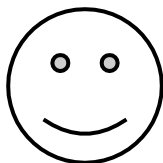
6. Ai auzit de un centru specializat în asistența victimelor în județul unde locuiești?

.....

Ai dori să participi ca voluntar la o campanie împotriva violenței domestice? De ce?

.....

7. Impresia ta despre cât de mult o să îți folosească informațiile aflate la activități este:

☐ foarte mult
deloc

☐ destul de mult

☐ puțin

☐ ☐

GRUPUL DE LUCRU PENTRU ELABORAREA PROGRAMEI:

Comisar șef *Gabriela Pîncă*, Inspectoratul de Poliție Județean Mureș, coordonator
Compartimentul de Analiză și Prevenire a Criminalității
Natalia Dulău, sociolog, subcomisar de poliție, Inspectoratul de Poliție Județean Mureș -
Compartimentul de Analiză și Prevenire a Criminalității
Cms.șef *Zaharia Cristina Gabriela* – Centrul Regional Tg.Mureș al Agenției Naționale
împotriva Traficului de Persoane.
Roman Ion Aleodor – Coordonator Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Mureș
din cadrul Agenției Naționale Antidrog
Elena Micheu - Institutul Est European de Sănătate a Reproducterii
Alina Schenk - Salvați Copii filiala Mureș
Bartha Éva - Fundația Bonus Pastor
Belényesi Gabriella - Philothea Club
Sándor Gál, Fundația Comunitară Mureș, coordonator proiect «Academia Velo»
Prof. dr. Diana Nițulescu – Inspectoratul Școlar Județean Mureș
Prof. dr. Maria Kozak – Inspectoratul Școlar Județean Mureș
Prof. dr. Loredana Dan – Inspectoratul Școlar Județean Mureș
Prof. Sabin Pășcan – Inspectoratul Școlar Județean Mureș
Ligia Marian - Instituția Prefectului - Județul Mureș

BIBLIOGRAFIE

- ⇒ *Codul Penal Român, Codul de Procedură Penală Român*
- ⇒ *Codul Rutier*
- ⇒ *Abelovszky Tamás, Berta Tamás - Ghidul de circulație al elevului - Caiet de lucru*
- ⇒ *Abelovszky Tamás, Academia Velo – Manual pentru instructori*
- ⇒ www.safe4cycle.com
- ⇒ www.academiavelo.ro
- ⇒ Danciu Sorin – „*Evoluții ale delincvenței juvenile în România*”;
- ⇒ Sorin Radulescu – „*Introducere în psihologia delincvenței juvenile*” ;
- ⇒ Gheorghe Floria - „*Prevenirea criminalității*”;
- ⇒ Sorin Rădulescu, Dan Banciu - „*Sociologia crimei și criminalității*”
- ⇒ Ina Curic și Lorena Văetiși – “*Inegalitatea de gen: violența invizibilă*”
- ⇒ Agenția Națională Pentru Protecția Familiei - *Ghid de intervenție în cazurile de violență în familie*
- ⇒ Gârbuleț – „*Traficul de persoane*”
- ⇒ Gh. Mateuț, V.E. Petrescu, N. Ștefăroi, A. Prună, C. Luca – „*Traficul de ființe umane. Infractor. Victimă. Infracțiune*”
- ⇒ Rascanu Ruxandra - “*Alcool și droguri : <<virtuți>> și capcane pentru tineri*”
- ⇒ Sandu Florin - “*Stop drogurilor*”
- ⇒ Stăiculescu Camelia - “*Școala și comunitatea locală - parteneriat pentru educație*”,
teză de doctorat,
- ⇒ Poliția Română - www.politiaromana.ro
- ⇒ Salvați Copiii România – www.sigurinfo.ro
- ⇒ Agenția Națională Antidrog – www.ana.gov.ro
- ⇒ Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane - www.anitp.mai.gov.ro

Cheie de răspunsuri chestionare

CHESTIONAR – LEGISLAȚIE; INSTITUȚII

1. Cu ce se diferențiază infracțiunea de contravenție? a. gradul de pericol social;
2. De la ce vârstă răspund penal minorii? a. 14 ani, dacă au discernământ;
3. Ce este delincvența juvenilă? a. totalitatea faptelor de încălcare a legii comise de minori;
4. Care sunt efectele cazierului judiciar în plan social? a. limitează accesul în anumite domenii de activitate (ex: angajare);
5. Care sunt factorii favorizanți în comiterea de infracțiuni? a. anturajul;
6. Recidivistul este: c. persoana care săvârșește o infracțiune după ce a fost condamnat pentru o altă infracțiune.
7. Care sunt infracțiunile comise cel mai frecvent de minori? a. furturi;
8. Care sunt sancțiunile care pot fi aplicate minorilor? a. măsuri educative;
9. Care este diferența dintre furt și tâlhărie? a. tâlhăria este furtul comis prin utilizarea violenței;
10. În cazul în care un minor săvârșește o infracțiune: c. minorii nu răspund penal.

Test – educație rutieră

1. Care dintre indicatoare obligă la schimbarea direcției de mers pe prima stradă la dreapta? c. ambele indicatoare.
2. Precizați care dintre aceste indicatoare arată o cale rutieră cu sens unic: c. ambele indicatoare.
3. Indicatorul următor vă arată că: c. trebuie să acordați prioritate vehiculelor care circulă din sens opus.
4. Care este semnificația indicatorului din imagine? a. prioritate pentru vehiculele care vin din față.
5. Care este denumirea indicatorului? c. presemnalizarea unei intersecții cu sens giratoriu.
6. Schimbarea direcției de mers la dreapta sau la stânga nu este permisă la întâlnirea: c. ambelor indicatoare.
7. Ce obligații revin conducătorilor la întâlnirea indicatorului? a. să acorde prioritate vehiculelor care circulă în intersecție.
8. În circulație pe drumurile publice bicicleta trebuie să fie: a. prevăzută cu dispozitiv de frânare eficace.
9. Ce semnifică indicatorul: c. Accesul interzis bicicletelor.
10. Ce indică semnalul agentului de circulație? a. Reduceți viteza.
11. Ce indică semnalul polițistului? c. Reduceți viteza.
12. Se interzice conducătorilor de biciclete: a. să se țină de un vehicul aflat în mers ori să fie remorcat de un alt vehicul sau împins ori tras de o persoană aflată într-un vehicul.
13. Pentru a conduce o bicicletă pe drumurile publice, conducătorul acesteia trebuie să aibă vârsta de cel puțin: a. 12 ani.
14. Pe timpul circulației pe drumurile publice, conducătorii de biciclete sunt obligați să aibă asupra lor: b. Carte de identitate.
15. Se interzice conducătorilor de biciclete să circule fără a purta îmbrăcăminte cu elemente fluorescent – reflectorizante: c. între orele 19:00 și 07:00.

Chestionar Bullying, cyberbullying

1. Bullying-ul este același lucru cu a te bate? Împotriva
2. Băieții practică bullying-ul mai des decât fetele. Nu sunt sigur
3. Copiii care sunt mai slabi dezvoltă fizic sunt întotdeauna victima bullying-ului. Împotriva
4. Dacă spui unei persoane că ai fost victima bullying-ului situația devine și mai grea. De acord
5. Folosirea de apelative jignitoare poate fi bullying. De acord
6. Bullying-ul are loc de obicei departe de privirile adulților. De acord
7. Dacă ești supus bullying-ului poți dezvolta depresie. De acord
8. Excluderea din grup nu este o formă de bullying. Împotriva
9. Poți opri întotdeauna bully-ul dacă o lovești la rândul tău. Împotriva
10. Uneori dacă ignori bullying-ul, din poziția de victimă, acesta va înceta. De acord
11. La școală, elevii martori pot opri bullying-ul. De acord
12. Persoanele care practică bullying-ul au o părere proastă despre ele însele. De acord
13. Școlile nu pot opri bullying-ul. Împotriva
14. Unii elevi sunt supuși bullying-ului datorită rasei, etniei sau a unui defect fizic. De acord
15. Un elev devenit bully, va rămâne bully. Nu sunt sigur

Chestionar dependența de droguri

1. Alcoolul este un drog care: a. inhibă (reduce) activitatea sistemului nervos central
2. Există droguri legale: a. adevărat
3. Unele droguri sunt mai periculoase decât altele: a. adevărat
4. Dependența fizică este mai gravă decât cea psihică: a. fals
5. După participarea la acest program crezi că acum știi mai multe lucruri despre consecințele utilizării de țigări, alcool și alte droguri? a. DA
6. Poți identifica două lucruri care ți-au plăcut cel mai mult la acest program? Opțiuni: a. Jocurile b. Atmosferă relaxantă c. Colaborarea cu colegii d. Caietul elevului
7. Poți identifica două lucruri care ți-au plăcut cel mai puțin la acest program? Opțiuni: a. Prea multe informații despre droguri, alcool și tutun b. Teme lipsite de atractivitate c. Comportamentul colegilor și nerespectarea regulilor
8. Care lecție ți-a plăcut cel mai mult? Opțiuni: a. Opțiuni - alcool, risc și protecție b. Despre fumat - Informează-te c. Drogurile - Informează-te d. Rezolvarea problemelor și luarea deciziilor
9. Crezi că programul ți-a îmbunătățit relația cu colegii? a. DA
10. Crezi că programul ți-a îmbunătățit relația cu profesorii? a. DA

Chestionar pre-activitate pentru elevi – Traficul de persoane

	DA	NU
1. Știi ce este traficul de persoane?	DA	
2. Credeți că există trafic de ființe umane în România?	DA	
3. Ați auzit de cazuri de trafic de persoane în zona în care locuiți?	DA	

4. Credeți că persoanele care își caută un loc de muncă sau primesc diferite oferte pot deveni victime ale traficului de persoane?	DA	
5. Credeți că tinerii sunt mai vulnerabili?	DA	
6. Credeți că aveți suficiente informații pentru a vă feri de traficul de persoane?		NU
7. Credeți că un apropiat (prieten, vecin, cunoștință) poate fi un traficant de persoane?	DA	
8. Credeți că persoana exploatată/traficată este liberă să plece oricând?		NU
9. Ați auzit până acum de vreo campanie de prevenire a traficului de persoane?	DA	
10. Ați văzut/auzit vreun spot TV/radio pe tema luptei împotriva traficului de persoane?	DA	
11. Ați văzut materiale informative (pliant, afiș, etc) pe tema prevenirii traficului de persoane?	DA	
12. Dacă da, ați fost impresionat de mesajele acestora?	DA	
13. Credeți că puteți fi în situația personajelor din spoturile radio/TV ale campaniilor de prevenire?	DA	

Chestionar post-activitate pentru elevi – trafic de persoane

Toate răspunsurile sunt -DA

Chestionar pe tema violenței domestice:

1. Ce se înțelege prin violența domestică? Răspuns: Violenta domestica este orice forma de comportament violent sau abuziv care se produce în cadrul unei relații intime, cum ar fi căsătoria sau parteneriatul de cuplu.
2. Care sunt principalele forme ale violenței domestice? Răspuns: Principalele forme ale violenței domestice includ violența fizică, violența verbală, abuzul emoțional, abuzul sexual și controlul coercitiv.
3. Consideri că violența domestică este ceva periculos? 1 da
4. În ce situații violența este considerată ceva normal? Răspuns: Violenta nu ar trebui niciodată să fie considerată normală, dar uneori poate fi percepută ca atare în medii sociale în care este tolerată sau acceptată.
5. Dacă o persoană din grupul tău de prieteni ar fi victima unei agresiuni în familie, unde ai încuraja-o să apeleze la ajutor? 1 poliție
6. Ai auzit de un centru specializat în asistența victimelor în județul unde locuiști? Răspuns: Da/Nu (în funcție de cunoștințele participantului)